

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/148/ES

ze dne 30. listopadu 2009

o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci

(kodifikované znění)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,
a zejména na čl. 137 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského
a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Směrnice Rady 83/477/EHS ze dne 19. září 1983 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu článku 8 směrnice 80/1107/EHS) ⁽³⁾ byla několikrát podstatně změněna ⁽⁴⁾. Z důvodu srozumitelnosti a přehlednosti by měla být uvedena směrnice kodifikována.

(2) Azbest je obzvláště škodlivý činitel, který může způsobit vážné nemoci a který se vyskytuje ve velkém počtu situací při práci. Mnoho zaměstnanců je z tohoto důvodu vystaveno možnému zdravotnímu riziku. Krokydolit je považován za zvláště nebezpečný typ azbestu.

(3) Současné vědecké poznatky sice neumožňují stanovit hranici, pod níž rizika pro zdraví přestávají existovat, nicméně snížení expozice azbestu snižuje riziko vzniku nemocí spojených s jeho účinky. Je nezbytné stanovit zavedení zvláštních harmonizovaných postupů týkajících se ochrany zaměstnanců proti azbestu. Tato směrnice stanoví minimální požadavky, které budou přezkoumány na základě získaných zkušeností a rozvoje technologie v této oblasti.

(4) Optická mikroskopie, ačkoli neumožňuje počítání nejmenších vláken škodlivých pro zdraví, je nejběžněji používanou metodou pro pravidelná měření azbestu.

(5) Preventivní opatření na ochranu zdraví zaměstnanců vystavených působení azbestu a závazek zamýšlený pro

členské státy, pokud jde o dohled nad jejich zdravím, jsou důležité.

(6) Za účelem zajištění jednoznačnosti definice vláken je třeba vlákna definovat buď pomocí mineralogických termínů, nebo jejich čísla CAS (Chemical Abstract Service).

(7) Aniž jsou dotčeny ostatní předpisy Společenství týkající se uvádění na trh a používání azbestu, mělo by omezení činností, při nichž jsou zaměstnanci vystaveni azbestu, hrát velmi významnou úlohu při prevenci chorob souvisejících s touto expozicí.

(8) Systém oznamování činností zahrnujících expozici azbestu je třeba přizpůsobit novým pracovním situacím.

(9) Zákaz aplikace azbestu postřikem je nedostatečný pro zamezení azbestovým vláknům v ovzduší. Je rovněž důležité vyloučit činnosti, při nichž jsou zaměstnanci vystaveni azbestovým vláknům při těžbě azbestu nebo při výrobě a zpracování azbestových výrobků nebo při výrobě a zpracování výrobků, které obsahují záměrně přidaná azbestová vlákna, s ohledem na jejich vysokou a obtížně předvídatelnou úroveň expozice.

(10) S přihlédnutím k nejnovějším technickým poznatkům je nezbytné vymezit metodu odběru vzorků používanou pro měření obsahu azbestu ve vzduchu a metodu počítání vláken.

(11) I když dosud nebylo možné stanovit expoziční práh, pod kterým azbest nepředstavuje riziko rakoviny, je vhodné snížit na minimum profesní expozici zaměstnanců.

(12) Po zaměstnavatelích by se mělo vyžadovat, aby před zahájením každého projektu odstraňování azbestu zjistili přítomnost nebo předpokládanou přítomnost azbestu v budovách nebo zařízeních a sdělili tuto informaci ostatním osobám, které by mohly být vystaveny azbestu při jeho používání, při údržbě nebo při jiných činnostech v dané budově nebo na budově.

(13) Je třeba zajistit, aby demoliční práce nebo odstraňování azbestu prováděly podniky, které jsou obeznámeny se všemi bezpečnostními opatřeními, které je třeba přijmout pro ochranu zaměstnanců.

(14) Je třeba zajistit zvláštní školení zaměstnanců, kteří jsou vystaveni nebo mohou být vystaveni azbestu, aby se tak významným způsobem přispělo ke snížení rizik spojených s touto expozicí.

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 10. června 2009 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 20. října 2009 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 26. listopadu 2009.

⁽³⁾ Úř. věst. L 263, 24.9.1983, s. 25.

⁽⁴⁾ Viz část A přílohy II.

- (15) Je vhodné stanovit praktická doporučení pro klinické vyšetření zaměstnanců vystavených expozici na základě nejnovějších lékařských poznatků za účelem včasného rozpoznání patologických změn souvisejících s azbestem.
- (16) Jelikož cílů navržené akce, totiž zlepšení ochrany zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich z důvodů rozsahu a účinků této akce může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku tato směrnice nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedeného cíle.
- (17) Ustanovení uvedená v této směrnici představují konkrétní příspěvek k vytvoření sociálního rozměru vnitřního trhu. Tato ustanovení se omezují na minimum, aby zbytečně nebránily vzniku a rozvoji malých a středních podniků.
- (18) Touto směrnicí nejsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení zmíněných směrnic ve vnitrostátním právu uvedených v části B přílohy II,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

1. Tato směrnice má za cíl ochranu zaměstnanců proti rizikům pro jejich zdraví, včetně prevence těchto rizik, která vznikají nebo která by mohla vzniknout z expozice azbestu při práci.

Stanoví limitní hodnoty této expozice a další zvláštní ustanovení.

2. Touto směrnicí není dotčeno právo členských států uplatňovat nebo zavést právní a správní předpisy zajišťující větší ochranu pro zaměstnance, zejména pokud jde o nahrazení azbestu méně nebezpečnými náhražkami.

Článek 2

Pro účely této směrnice se „azbestem“ rozumějí tyto vláknité křemičitany:

- a) aktinolit CAS č. 77536-66-4 ⁽¹⁾;
- b) amosit CAS č. 12172-73-5 ⁽¹⁾;
- c) antofylit CAS č. 77536-67-5 ⁽¹⁾;
- d) chrysotil CAS č. 12001-29-5 ⁽¹⁾;
- e) krokydolit CAS č. 12001-28-4 ⁽¹⁾;
- f) tremolit CAS č. 77536-68-6 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Číslo v rejstříku Chemical Abstract Service (CAS).

Článek 3

1. Tato směrnice se vztahuje na činnosti, při kterých zaměstnanci jsou nebo mohou být vystaveni během práce azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují.

2. V případě jakékoli činnosti, která by mohla zahrnovat riziko expozice azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, jež azbest obsahují, musí být toto riziko posouzeno způsobem pro stanovení povahy a stupně expozice zaměstnance azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují.

3. Pokud je expozice zaměstnance sporadická a její intenzita nízká a je-li z výsledků posouzení rizik uvedených v odstavci 2 zřejmé, že limitní hodnota expozice pro azbest nebude ve vzduchu na pracovišti překročena, nemusí se články 4, 18 a 19 použít, pokud práce zahrnuje:

- a) krátké, přerušované činnosti související s údržbou, během nichž se zachází pouze s nedrolivými materiály;
- b) odstraňování neporušených materiálů, v nichž jsou azbestová vlákna pevně vázána v matici, při kterém nedochází k rozrušení takových materiálů;
- c) zapouzdření nebo zatěsnění materiálů obsahujících azbest, které jsou v dobrém stavu;
- d) sledování a kontrolu vzduchu a odběr vzorků s cílem zjistit, zda určitý materiál neobsahuje azbest.

4. Členské státy po konzultaci se sociálními partnery v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi stanoví praktické pokyny pro určení sporadické expozice a expozice nízké intenzity, jak je stanoveno v odstavci 3.

5. Posouzení uvedené v odstavci 2 podléhá projednání se zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě a je přezkoumáno, pokud se vyskytne důvod domnívat se, že je nesprávné, nebo pokud dojde při práci ke změně materiálu.

Článek 4

1. S výhradou čl. 3 odst. 3 musí být přijata opatření uvedená v odstavcích 2 až 5.

2. Na činnosti uvedené v čl. 3 odst. 1 se musí vztahovat systém oznamování řízený příslušným orgánem členského státu.

3. Oznámení uvedené v odstavci 2 podá zaměstnavatel příslušnému orgánu členského státu před započítáním prací v souladu s vnitrostátními právními a správními předpisy.

Toto oznámení musí zahrnovat alespoň stručný popis:

- a) umístění staveniště;
- b) typů a množství používaného nebo přemísťovaného azbestu;

- c) prováděných činností a použitých postupů;
- d) počtu zaměstnanců, kteří se prací účastní;
- e) data započetí prací a doby jejich trvání;
- f) opatření přijatých za účelem omezení expozice zaměstnanců azbestu.

4. Zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě mají přístup k dokumentům, které jsou předmětem oznámení uvedeného v odstavci 2 týkajícího se jejich podniku nebo závodu v souladu s vnitrostátními právními předpisy.

5. Pokaždé, když by změna pracovních podmínek mohla vést k významnému zvýšení expozice azbestovému prachu nebo prachu z materiálů obsahujících azbest, musí být podáno nové oznámení.

Článek 5

Aplikace azbestu postřikem a pracovní postupy, které zahrnují použití izolačních nebo zvukotěsných materiálů s nízkou hustotou (menší než 1 g/cm³) obsahující azbest, jsou zakázány.

Aniž je dotčeno použití jiných předpisů Společenství o uvádění na trh a používání azbestu, činnosti, při nichž jsou pracovníci vystaveni působení azbestových vláken při těžbě azbestu nebo při výrobě a zpracování azbestových výrobků nebo při výrobě a zpracování výrobků, které obsahují záměrně přidaný azbest, se zakazují, s výjimkou zpracování a zneškodňování materiálů vzniklých v důsledku demolice a odstraňování azbestu.

Článek 6

U všech činností uvedených v čl. 3 odst. 1 musí být expozice zaměstnanců azbestovému prachu na pracovišti nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují, snížena na minimum a v každém případě pod limitní hodnotu stanovenou v článku 8, zejména pomocí těchto opatření:

- a) počet zaměstnanců, kteří jsou vystaveni nebo kteří by mohli být vystaveni azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují, musí být omezen na nejmenší možný počet;
- b) pracovní postupy musí být řešeny tak, aby při nich nevznikal azbestový prach, nebo pokud je to nemožné, aby se předešlo uvolňování azbestového prachu do vzduchu;
- c) všechny prostory a vybavení využívané při zpracování azbestu musí být možné pravidelně a účinně čistit a udržovat;
- d) azbest nebo materiál uvolňující azbestový prach nebo materiál azbest obsahující musí být skladovány a přepravovány ve vhodně utěsněném obalu;
- e) odpad musí být sbírán a odstraňován z pracoviště co nejrychleji a ve vhodně utěsněných obalech opatřených štítkem upozorňujícím, že obsahuje azbest; toto opatření se

nevztahuje na těžební činnosti; s tímto odpadem se dále nakládá v souladu se směrnicí Rady 91/689/EHS ze dne 12. prosince 1991 o nebezpečných odpadech ⁽¹⁾.

Článek 7

1. V závislosti na výsledcích počátečního posouzení rizik a s cílem zajistit dodržování limitní hodnoty stanovené v článku 8 se měření koncentrace azbestových vláken ve vzduchu na pracovišti provádí pravidelně.

2. Odběr vzorků musí být reprezentativní pro osobní expozici zaměstnance azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují.

3. Odběr vzorků se provádí po projednání se zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě.

4. Odběr vzorků provádějí osoby s požadovanou kvalifikací. Odebrané vzorky se následně analyzují v souladu s odstavcem 6 v laboratořích vybavených pro počítání vláken.

5. Doba odběru vzorků musí být taková, aby bylo možné měřením nebo časově váženými výpočty stanovit reprezentativní expozici pro osmihodinové referenční období (jedna směna).

6. Počítání vláken se provádí pokud možno pomocí mikroskopu s fázovým kontrastem (PCM) v souladu s metodou doporučenou Světovou zdravotnickou organizací (WHO) v roce 1997 ⁽²⁾ nebo jakoukoliv jinou metodou se srovnatelnými výsledky.

Pro účely měření azbestu ve vzduchu uvedeného v odstavci 1 se vezmou v úvahu pouze vlákna o délce větší než pět mikrometrů, se šířkou menší než tři mikrometry a s poměrem délka/šířka větším než 3:1.

Článek 8

Zaměstnavatelé zajistí, aby žádný zaměstnanec nebyl vystaven koncentraci azbestu ve vzduchu vyšší než 0,1 vláken na cm³ vypočtené jako časově vážený průměr (TWA) za referenční období osmi hodin.

Článek 9

Úpravy nezbytné pro přizpůsobení přílohy I této směrnice technickému pokroku se provádějí postupem stanoveným v článku 17 směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci ⁽³⁾.

Článek 10

1. Pokud je překročena limitní hodnota stanovená v článku 8, musí být zjištěny příčiny překročení a co nejrychleji přijata opatření k nápravě situace.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 377, 31.12.1991, s. 20.

⁽²⁾ Stanovení koncentrace vláken rozptýlených ve vzduchu. Doporučená metoda: pomocí optického mikroskopu s fázovým kontrastem (metoda membránového filtru), WHO, Ženeva 1997 (ISBN 92 4 154496 1).

⁽³⁾ Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1.

V postižené oblasti se nesmí pokračovat v práci, dokud nejsou přijata vhodná opatření na ochranu dotyčných zaměstnanců.

2. Pro účely ověření účinnosti opatření zmíněných v odst. 1 prvním pododstavci se neprodleně provede další stanovení koncentrace azbestu ve vzduchu.

3. Pokud expozici není možné snížit jinými prostředky a dodržení limitní hodnoty vyžaduje použití osobního ochranného dýchacího přístroje, nesmí být jeho použití trvalé a musí být omezeno na nezbytně nutné minimum pro každého zaměstnance. Pro dobu výkonu práce, při které je nutné používat takovýto přístroj, je třeba stanovit přestávky podle fyzických a klimatologických podmínek a v případě potřeby po projednání se zaměstnanci nebo jejich zástupci v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

Článek 11

Před započítím demoličních nebo údržbářských prací zaměstnavatelé přijmou, v případě potřeby na základě informací získaných od vlastníků objektu, veškerá opatření nezbytná ke zjištění materiálů, o nichž lze předpokládat, že obsahují azbest.

Pokud existuje sebemenší pochybnost o přítomnosti azbestu v materiálu nebo konstrukci, dodrží se použitelná ustanovení této směrnice.

Článek 12

V případě určitých činností, jako je demolice, odstraňování, rekonstrukce a údržba, u nichž lze předpokládat překročení limitní hodnoty stanovené v článku 8 navzdory použití technických preventivních opatření pro omezení koncentrací obsahu azbestu ve vzduchu, stanoví zaměstnavatel opatření, která mají zajistit ochranu zaměstnanců během těchto prací, a to zejména tato:

- a) zaměstnanci obdrží vhodný dýchací přístroj a další osobní ochranné prostředky, které musí nosit;
- b) umístí se výstražné tabule, na kterých se uvede, že lze předpokládat překročení limitní hodnoty stanovené v článku 8, a
- c) zabrání se rozšíření azbestového prachu nebo prachu z materiálů obsahujících azbest mimo objekt nebo pracovní prostor.

Se zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě jsou tato opatření projednána předtím, než se k těmto činnostem přistoupí.

Článek 13

1. Před zahájením demoličních prací nebo odstraňování azbestu nebo výrobků obsahujících azbest z budov, konstrukcí, zařízení a instalací nebo z lodí musí být vypracován plán práce.

2. Plán uvedený v odstavci 1 musí stanovit nezbytná opatření pro zajištění bezpečnosti a zdraví zaměstnanců na pracovišti.

Tento plán musí zejména stanovit, že:

- a) azbest nebo materiály obsahující azbest se odstraní před použitím demoličních technik, s výjimkou případu, kdy by toto odstranění zaměstnance vystavilo většímu riziku, než kdyby azbest nebo materiály obsahující azbest byly ponechány na místě;
- b) se v případě potřeby poskytnou osobní ochranné prostředky uvedené v čl. 12 prvním pododstavci písm. a);
- c) po dokončení demoličních prací nebo odstranění azbestu je třeba překontrolovat, zda na pracovišti neexistují rizika související s expozicí azbestu, v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

Na žádost příslušných orgánů musí plán zahrnovat informace o:

- a) povaze a přibližné době trvání práce;
- b) místu, kde je práce vykonávána;
- c) používaných metodách, pokud práce zahrnuje manipulaci s azbestem nebo s materiály obsahujícími azbest;
- d) charakteristikách vybavení používaného:
 - i) k ochraně a dekontaminaci osob vykonávajících práci,
 - ii) k ochraně ostatních osob přítomných na pracovišti nebo v jeho blízkosti.

3. Příslušné orgány musí být na svou žádost o plánu uvedeném v odstavci 1 informovány před zahájením zamýšlených prací.

Článek 14

1. Zaměstnavatelé zajistí vhodné školení pro všechny zaměstnance, kteří jsou vystaveni nebo by mohli být vystaveni azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují. Toto školení musí být zajištěno v pravidelných odstupech a musí být pro zaměstnance bezplatné.

2. Obsah školení musí být zaměstnancům snadno srozumitelný. Musí jim umožnit, aby získali znalosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro prevenci a bezpečnost, a to zejména pokud jde o:

- a) vlastnosti azbestu a jeho účinky na zdraví, včetně synergického účinku kouření;
- b) typy výrobků nebo materiálů, které by mohly azbest obsahovat;
- c) operace, které by mohly způsobit expozici azbestu, a význam preventivních kontrol s cílem minimalizovat expozici;

- d) bezpečné pracovní postupy, kontroly a ochranná vybavení;
- e) vhodnou úlohu, volbu, výběr, omezení a správné použití dýchacího přístroje;
- f) nouzové postupy;
- g) dekontaminační postupy;
- h) zneškodňování odpadu;
- i) požadavky na lékařský dohled.

3. Praktické pokyny pro školení zaměstnanců odstraňujících azbest se vypracují na úrovni Společenství.

Článek 15

Před prováděním demoličních prací a odstraňováním azbestu musí podniky doložit svou způsobilost v této oblasti. Tyto důkazy se stanoví v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

Článek 16

1. V případě všech činností uvedených v čl. 3 odst. 1 a s výhradou čl. 3 odst. 3 musí být přijata vhodná opatření pro zajištění toho, aby:

- a) místa, kde probíhají tyto činnosti:
 - i) byla jasně ohraničena a označena výstražnými značkami,
 - ii) byla nepřístupná pro zaměstnance s výjimkou těch, kteří jsou z důvodu své práce nebo povinností nuceni do těchto míst vstupovat,
 - iii) představovala oblasti se zákazem kouření;
- b) byly zřízeny oblasti, kde zaměstnanci mohou jíst a pít bez rizika kontaminace azbestovým prachem;
- c) byli zaměstnanci vybaveni odpovídajícím pracovním nebo ochranným oděvem; tento pracovní nebo ochranný oděv nebyl vynášen z podniku; může však být prán v zařízeních mimo podnik, která jsou pro tento druh práce vybavena, neprovádí-li podnik čištění sám; v takových případech musí být oděv převážen v uzavřených kontejnerech;
- d) pracovní nebo ochranný oděv a civilní oděv byly uloženy odděleně;
- e) byla pro zaměstnance k dispozici vhodná hygienická zařízení, včetně sprch, jedná-li se o prašné operace;
- f) ochranné prostředky byly umístěny na dobře označeném místě a po každém použití byly kontrolovány a čistěny a aby byla přijata vhodná opatření pro opravu nebo nahrazení vadných prostředků před dalším použitím.

2. Náklady na opatření přijatá podle odstavce 1 nesmějí nést zaměstnanci.

Článek 17

1. V případě všech činností uvedených v čl. 3 odst. 1 jsou přijata vhodná opatření pro zajištění toho, aby zaměstnanci a jejich zástupci v podniku nebo závodě byli vhodně informováni o:

- a) možných rizicích pro zdraví spojených s expozicí azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují;
- b) existenci zákonných limitních hodnot a o nutnosti sledovat ovzduší;
- c) hygienických požadavcích včetně nutnosti zdržet se kouření;
- d) bezpečnostních opatřeních, která mají být přijata, pokud jde o nošení a používání ochranných prostředků a ochranného oděvu;
- e) zvláštních bezpečnostních opatřeních navržených za účelem snížení expozice azbestu.

2. Kromě opatření uvedených v odstavci 1 a s výhradou čl. 3 odst. 3 musí být přijata vhodná opatření pro zajištění toho, aby:

- a) zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě měli přístup k výsledkům měření koncentrací azbestu ve vzduchu a mohli dostat vysvětlení významu těchto výsledků;
- b) jestliže výsledky překračují limitní hodnotu stanovenou v článku 8, byli dotčení zaměstnanci a jejich zástupci v podniku nebo závodě co možná nejrychleji informováni o této skutečnosti a o jejích důvodech a aby se zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě byla projednána opatření, která mají být přijata, nebo v případě nouze, aby byli informováni o opatřeních, která byla přijata.

Článek 18

1. S výhradou čl. 3 odst. 3 musí být přijata opatření uvedená v odstavcích 2 až 5.

2. Posouzení zdravotního stavu každého zaměstnance musí být k dispozici před zahájením expozice azbestovému prachu nebo prachu z materiálů, které azbest obsahují.

Toto posouzení musí zahrnovat specifické vyšetření hrudníku. Příloha I uvádí praktická doporučení, na která mohou členské státy odkazovat pro účely klinického vyšetření zaměstnanců; tato doporučení se přizpůsobují technickému rozvoji postupem uvedeným v článku 17 směrnice 89/391/EHS.

Nové posouzení musí být k dispozici alespoň jednou za každé tři roky po celou dobu trvání expozice.

Pro každého zaměstnance je v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi zavedena osobní zdravotní dokumentace.

3. Po klinickém vyšetření uvedeném v odst. 2 druhém pododstavci lékař nebo orgán odpovědný za lékařský dohled nad zaměstnanci v souladu s vnitrostátními právními předpisy poradí nebo určí osobní ochranná či preventivní opatření, která mají být přijata.

Tato mohou popřípadě zahrnovat odvolání dotyčného zaměstnance z jakéhokoli expozice azbestu.

4. Zaměstnancům musí být poskytnuty informace a doporučení, pokud jde o jakékoli posouzení jejich zdravotního stavu, které mohou podstoupit po ukončení expozice.

Lékař nebo orgán odpovědný za lékařský dohled nad zaměstnanci může uvést, že lékařský dohled musí pokračovat i po ukončení expozice po dobu, kterou považuje za nezbytnou pro zachování zdraví dotyčné osoby.

Tento pokračující dohled se provádí v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

5. Dotyčný zaměstnanec nebo zaměstnavatel mohou požadovat přezkoumání posouzení uvedeného v odstavci 3 v souladu s vnitrostátními právními předpisy.

Článek 19

1. S výhradou čl. 3 odst. 3 musí být přijata opatření uvedená v odstavcích 2, 3 a 4.

2. Zaměstnavatel musí zanést zaměstnance odpovědné za provádění činností uvedených v čl. 3 odst. 1 do seznamu s označením povahy a délky trvání činnosti a expozice, které byli vystaveni. K tomuto seznamu má přístup lékař nebo orgán odpovědný za lékařský dohled. Každý zaměstnanec má přístup k výsledkům v seznamu, které se jej osobně týkají. Zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě mají dále přístup k anonymním neosobním informacím v seznamu.

3. Seznam uvedený v odstavci 2 a zdravotní dokumentace uvedené v čl. 18 odst. 2 čtvrtém pododstavci se uchovávají alespoň 40 let po ukončení expozice v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

4. Dokumenty uvedené v odstavci 3 jsou zpřístupněny příslušnému orgánu v případě, že podnik ukončí svou činnost, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

Článek 20

Členské státy stanoví vhodné sankce pro případ porušení vnitrostátních právních předpisů přijatých v souladu s touto směrnicí. Tyto sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

Článek 21

Členské státy vedou seznam rozpoznaných případů azbestózy a mezotheliomu.

Článek 22

Členské státy podají Komisi každých pět let zprávu o praktickém uplatňování této směrnice ve formě zvláštní kapitoly jednotné zprávy stanovené v čl. 17a odst. 1, 2 a 3 směrnice 89/391/EHS, která je základem pro hodnocení prováděné Komisí v souladu s čl. 17a odst. 4 uvedené směrnice.

Článek 23

Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 24

Směrnice 83/477/EHS, ve znění aktů uvedených v příloze II, se zrušuje, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení zmíněných směrnic ve vnitrostátním právu uvedených v části B přílohy II.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III.

Článek 25

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 26

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 30. listopadu 2009.

Za Evropský parlament
předseda
J. BUZEK

Za Radu
předsedkyně
B. ASK

PŘÍLOHA I

Praktická doporučení pro klinické vyšetření zaměstnanců uvedená v čl. 18 odst. 2 druhém pododstavci

1. Podle současných znalostí může expozice volným azbestovým vláknům vyvolávat tyto nemoci:
 - azbestóza,
 - mezotheliom,
 - rakovina plic,
 - rakovina trávicího ústrojí.
2. Lékař nebo orgán odpovědný za lékařský dohled nad zaměstnanci vystavenými působení azbestu musí znát podmínky nebo okolnosti expozice každého zaměstnance.
3. Zdravotní vyšetření zaměstnanců se provádí v souladu se zásadami a postupy pracovního lékařství. Mělo by zahrnovat alespoň tato opatření:
 - vedení lékařských a pracovních záznamů každého zaměstnance,
 - osobní rozhovor,
 - celkové klinické vyšetření, a zejména vyšetření hrudníku,
 - vyšetření dýchacích funkcí (respirační objem a tempo).

O dalších vyšetřeních, jako jsou cytologická vyšetření sputa nebo rentgen hrudníku nebo počítačová tomografie, musí rozhodnout lékař nebo orgán příslušný pro lékařský dohled na základě nejnovějších poznatků, které má pracovní lékařství k dispozici.

PŘÍLOHA II

ČÁST A

Zrušená směrnice a její následné změny
(uvedené v článku 24)

Směrnice Rady 83/477/EHS

(Úř. věst. L 263, 24.9.1983, s. 25)

Směrnice Rady 91/382/EHS

(Úř. věst. L 206, 29.7.1991, s. 16)

Směrnice Rady 98/24/ES

(Úř. věst. L 131, 5.5.1998, s. 11)

pouze čl. 13 odst. 2

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/18/ES

(Úř. věst. L 97, 15.4.2003, s. 48)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/30/ES

(Úř. věst. L 165, 27.6.2007, s. 21)

pouze čl. 2 odst. 1

ČÁST B

Lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu
(uvedené v článku 24)

Směrnice	Datum pro provedení
83/477/EHS	31. prosinec 1986 ⁽¹⁾
91/382/EHS	1. leden 1993 ⁽²⁾
98/24/ES	5. květen 2001
2003/18/ES	14. duben 2006
2007/30/ES	31. prosinec 2012

⁽¹⁾ Toto datum se nahrazuje datem 31. prosince 1989, pokud jde o těžbu azbestu.

⁽²⁾ Pro Řeckou republiku je lhůta pro provedení směrnice 1. leden 1996. Nicméně lhůta pro provedení ustanovení týkajících se těžby azbestu je 1. leden 1996 pro všechny členské státy a 1. leden 1999 pro Řeckou republiku.

PŘÍLOHA III

Srovnávací tabulka

Směrnice 83/477/EHS	Tato směrnice
Čl. 1 odst. 1	Čl. 1 odst. 1
Čl. 1 odst. 2	—
Čl. 1 odst. 3	Čl. 1 odst. 2
Čl. 2 první až šestá odrážka	Čl. 2 písm. a) až f)
Čl. 3 odst. 1 až 3	Čl. 3 odst. 1 až 3
Čl. 3 odst. 3bis	Čl. 3 odst. 4
Čl. 3 odst. 4	Čl. 3 odst. 5
Čl. 4 větvi	Čl. 4 odst. 1
Čl. 4 bod 1	Čl. 4 odst. 2
Čl. 4 bod 2	Čl. 4 odst. 3
Čl. 4 bod 3	Čl. 4 odst. 4
Čl. 4 bod 4	Čl. 4 odst. 5
Článek 5	Článek 5
Čl. 6 body 1 až 5	Čl. 6 písm. a) až e)
Články 7 a 8	Články 7 a 8
Čl. 9 odst. 2	Článek 9
Článek 10	Článek 10
Článek 10a	Článek 11
Čl. 11 odst. 1 a 2	Čl. 12 první a druhý pododstavec
Čl. 12 odst. 1	Čl. 13 odst. 1
Čl. 12 odst. 2 první pododstavec	Čl. 13 odst. 2 první pododstavec
Čl. 12 odst. 2 druhý pododstavec první odrážka	Čl. 13 odst. 2 druhý pododstavec písm. a)
Čl. 12 odst. 2 druhý pododstavec druhá odrážka	Čl. 13 odst. 2 druhý pododstavec písm. b)
Čl. 12 odst. 2 druhý pododstavec třetí odrážka	Čl. 13 odst. 2 druhý pododstavec písm. c)
Čl. 12 odst. 2 třetí pododstavec první odrážka	Čl. 13 odst. 2 třetí pododstavec písm. a)
Čl. 12 odst. 2 třetí pododstavec druhá odrážka	Čl. 13 odst. 2 třetí pododstavec písm. b)
Čl. 12 odst. 2 třetí pododstavec třetí odrážka	Čl. 13 odst. 2 třetí pododstavec písm. c)
Čl. 12 odst. 2 třetí pododstavec čtvrtá odrážka	Čl. 13 odst. 2 třetí pododstavec písm. d)
Čl. 12 odst. 2 třetí pododstavec čtvrtá odrážka první pododrážka	Čl. 13 odst. 2 třetí pododstavec písm. d) bod i)
Čl. 12 odst. 2 třetí pododstavec čtvrtá odrážka druhá pododrážka	Čl. 13 odst. 2 třetí pododstavec písm. d) bod ii)
Čl. 12 odst. 3	Čl. 13 odst. 3
Článek 12a	Článek 14
Článek 12b	Článek 15
Čl. 13 odst. 1 písm. a)	Čl. 16 odst. 1 písm. a)
Čl. 13 odst. 1 písm. b)	Čl. 16 odst. 1 písm. b)

Směrnice 83/477/EHS	Tato směrnice
Čl. 13 odst. 1 písm. c) body i) a ii)	Čl. 16 odst. 1 písm. c)
Čl. 13 odst. 1 písm. c) bod iii)	Čl. 16 odst. 1 písm. d)
Čl. 13 odst. 1 písm. c) bod iv)	Čl. 16 odst. 1 písm. e)
Čl. 13 odst. 1 písm. c) bod v)	Čl. 16 odst. 1 písm. f)
Čl. 13 odst. 2	Čl. 16 odst. 2
Čl. 14 odst. 1 větí	Čl. 17 odst. 1 větí
Čl. 14 odst. 1 první až pátá odrážka	Čl. 17 odst. 1 písm. a) až e)
Čl. 14 odst. 2	Čl. 17 odst. 2
Čl. 15 větí	Čl. 18 odst. 1
Čl. 15 body 1 až 4	Čl. 18 odst. 2 až 5
Čl. 16 větí	Čl. 19 odst. 1
Čl. 16 body 1 až 3	Čl. 19 odst. 2 až 4
Článek 16a	Článek 20
Článek 17	Článek 21
Článek 17a	Článek 22
Čl. 18 odst. 1	—
Čl. 18 odst. 2	Článek 23
—	Článek 24
—	Článek 25
Článek 19	Článek 26
Příloha II	Příloha I
—	Příloha II
—	Příloha III